

पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान
सेवा आयोग

प्रशासन सेवा, समूह, सामान्य प्रशासन, ओ.पि.डि.उपसमूह प्रशासन अधिकृत तह ७ पदको खुला र आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम
एवं परीक्षा योजना

१. प्रथम चरण : – लिखित परीक्षा					पूर्णाङ्क :- २००		
पत्र	विषय/खण्ड	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली		प्रश्नसंख्या X अङ्क	समय
प्रथम	General Knowledge, Aptitude Test,	१००	४०	वस्तुगत	बहुवैकल्पिक प्रश्न	५० प्रश्न x १ अङ्क	२ घण्टा ३० मिनेट
	English Language Competency Test, Administration and Governance			विषयगत	छोटो उत्तर लामो उत्तर	४ प्रश्न x ५ अङ्क ३ प्रश्न x १० अङ्क	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	१००	४०	विषयगत	लामो उत्तर	६ प्रश्न x १० अङ्क	३ घण्टा
					समस्या समाधान	२ प्रश्न x २० अङ्क	
२. द्वितीय चरण : – अन्तर्वार्ता							
विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली			समय	
अन्तर्वार्ता	३०	-	मौखिक				

द्रष्टव्य :

- यो परीक्षा योजनालाई प्रथम चरण (लिखित परीक्षा) र द्वितीय चरण (अन्तर्वार्ता) गरी दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ ।
- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- लिखित परीक्षामा यथासम्भव पाठ्यक्रमका सबै एकाईबाट प्रश्नहरू सोधिनेछ ।
- वस्तुगत बहुवैकल्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरूको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।
- विषयगत प्रश्नमा प्रत्येक पत्र/विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरूको उत्तर सोही खण्डका उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्भन्नु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- पाठ्यक्रम लागू मिति :-

पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान
सेवा आयोग

प्रशासन सेवा, समूह, सामान्य प्रशासन, ओ.पि.डि.उपसमूह प्रशासन अधिकृत तह ७ पदको खुला र आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र :-

**General Knowledge, Aptitude Test, English Language Competency Test,
Administration and Governance**

खण्ड (A): 20 Marks

1. **General Knowledge (सामान्य ज्ञान)**

(२० प्रश्न x १ अङ्क = २०)

- 1.1 नेपालको भौगोलिक, ऐतिहासिक, सामाजिक, आर्थिक र सांस्कृतिक अवस्था सम्बन्धी जानकारी
- 1.2 विश्वको भौतिक, सामाजिक र आर्थिक भूगोल तथा विश्वका प्रमुख ऐतिहासिक घटनाहरू सम्बन्धी सामान्य जानकारी
- 1.3 नेपालको प्राचीन इतिहास (लिच्छविकाल र मल्लकाल) र आधुनिक इतिहास (नेपालको एकीकरण देखि हालसम्म) को राजनीतिक घटनाक्रम, सामाजिक आर्थिक अवस्था
- 1.4 नेपालमा प्रचलित प्रमुख धर्म, जातजाति, भाषाभाषी, संस्कृति, कला र साहित्य
- 1.5 नेपालको आर्थिक अवस्था: विकासका पूर्वाधारहरू (कृषि, उद्योग, व्यापार, पर्यटन, यातायात, संचार, शिक्षा, स्वास्थ्य, विद्युत), विकास योजना, स्रोत/साधनहरूको परिचालन, वृद्धि, विकास तथा रोजगार सम्बन्धी सवाल/विषयहरू
- 1.6 नेपालको वर्तमान संविधान सम्बन्धी जानकारी
- 1.7 संयुक्त राष्ट्रसंघ र क्षेत्रीय संगठन (सार्क, विमस्टेक, आसियान, युरोपियन संघ)
- 1.8 दिगो विकास, वातावरण, प्रदुषण, जनसंख्या, शहरीकरण, बँसाईसराई, जलवायु परिवर्तन, जैविक विविधता, दुर्लभ पशुपन्छी र वनस्पतिहरू
- 1.9 विज्ञानका महत्वपूर्ण उपलब्धिहरू सम्बन्धी जानकारी
- 1.10 राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका समसामयिक घटनाहरू : राजनैतिक, आर्थिक, वैज्ञानिक, खेलकूद, सूचना प्रविधि, पुरस्कार
- 1.11 पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान सम्बन्धी जानकारी
- 1.12 दिगो विकास लक्ष्य सम्बन्धी सामान्य जानकारी

खण्ड (B): 20 Marks

1. **Aptitude Test**

20 × 1 = 20 Marks

- 1.1 **Verbal aptitude** such as comprehension, vocabulary, series, analogy, classification, coding-decoding, insert the missing character, common property, matrices, direction and distance sense test, ranking order, assertion and reason, induction, deduction, courses of action, common sense test and logical reasoning
6 × 1 = 6 Marks
- 1.2 **Non-verbal aptitude** such as series, analogy, classification, Venn diagrams, matrices, analytical reasoning, construction of squares and triangles, and figure formation and analysis, dot situation, water images, mirror images, embedded figures
6 × 1 = 6 Marks
- 1.3 **Quantitative aptitude** such as series, analogy, classification, coding, insert the missing character, common property, arithmetical reasoning, percentage, fraction, decimal, ratio, average, loss, profit, date/calendar, time and work, data interpretation (charts, graphs, tables), data checking, data sufficiency
8 × 1 = 8 Marks

खण्ड (C): 20 Marks

1. English Language Competency Test

1.1 Vocabulary:

5 × 1 = 5 Marks (**Objective - MCQs**)

Questions will be asked to assess their grasp on the English language vocabulary.

The questions will be of the following nature:

- Meaning of the words (literal /figurative/contextual), Single word for expressions, Synonyms/antonyms, Derivatives and Homonyms/homophones

1.2 Syntactic ability:

5 × 1 = 5 Marks (**Objective - MCQs**)

Questions will be asked to assess the syntactic ability of the candidates. The questions will be based on the following categories:

- Agreement, Tense aspect, Parallel structures, Clauses, Modifier, Conditionals, Phrasal expressions, Shifts (tense, number, person), Transformations, Varieties, Prepositions / conjunctions and Parts of speech

1.3 Translation

(5 Marks) (**Subjective Question**)

(Nepali into English or English into Nepali)

1.4 Comprehension

(5 Marks) (**Subjective Question**)

खण्ड (D): 40 Marks

१. राज्य र कानून

- १.१ नेपालमा संवैधानिक विकास र नेपालको वर्तमान संविधान
- १.२ लोकतन्त्र, समावेशीकरण, कानूनी राज्य र मानव अधिकार
- १.३ सूचनाको हक, पारदर्शिता र सार्वजनिक निकायको उत्तरदायित्व
- १.४ राष्ट्रिय सुरक्षा व्यवस्थापन : अवधारणा, क्षेत्र र नेपालमा राष्ट्रिय सुरक्षाका विद्यमान प्रावधानहरू
- १.५ बहुस्तरीय शासन र नेपाल : अनौपचारिक शासन, नागरिक समाजको शासन, स्थानीय शासन, सहकारीतामूलक शासन, व्यावसायिक शासन र संयुक्त राष्ट्रसंघ

२. सार्वजनिक प्रशासन

- २.१ सार्वजनिक प्रशासनको परिचय, उद्देश्य, कार्यक्षेत्र र चूनौतीहरू
- २.२ प्रशासनिक विधिहरू (कार्य विश्लेषण, कार्य विवरण, कार्य मूल्याङ्कन, कार्य विस्तृतिकरण, कार्य ढाँचा, संगठन तथा व्यवस्थापन पद्धति)
- २.३ सार्वजनिक प्रशासनको संचालन विधिहरू
 - २.३.१ समन्वय : अर्थ, महत्व र समन्वयका तरिकाहरू
 - २.३.२ अधिकार प्रत्यायोजन र अधिकार निक्षेपण
 - २.३.३ सुपरिवेक्षण, अनुगमन तथा मूल्यांकन
- २.४ सार्वजनिक नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन र मूल्यांकन प्रशासनको भूमिका
- २.५ सार्वजनिक प्रशासनमा निर्णय लिने प्रक्रिया
- २.६ कर्मचारी प्रशासनका विविध पक्षहरू: नियुक्ति, बढुवा, तलब सुविधा, सुपरिवेक्षण, बृत्ति विकास, कार्यक्षमता मूल्यांकन र अवकाश
- २.७ सार्वजनिक प्रशासनमा जनशक्तिको स्थान, उत्प्रेरण, गुनासो समाधान, नेतृत्व शैली, व्यवसायिक स्वास्थ्य तथा सुरक्षा, व्यवसायिकता, नैतिकता, आचरण र अनुशासन, पुरस्कार र दण्ड/सजाय सम्बन्धी व्यवस्था

पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान
सेवा आयोग

३. संगठन

- ३.१ परिचय, स्वरूप तथा संगठन गठनका आधारहरु
३.२ संगठनका सिद्धान्तहरु (आदेशको एकात्मकता, नियन्त्रणको सिमा, पदशोपान) र नेपालको सार्वजनिक क्षेत्रमा त्यसको प्रयोग
३.३ संगठनका केही प्रमुख पक्षहरु: संगठनात्मक व्यवहार, समूह गतिशिलता र समूहगत कार्य
३.४ नेपालको केन्द्रीय र स्थानीय सरकारको संगठन स्वरूप
३.५ सल्लाह दिने निकाय र निर्णय लिने तथा कार्यान्वयन गर्ने निकाय

यस पत्र/विषयको पाठ्यक्रमबाट यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरु सोधिनेछ ।

खण्ड	अङ्कभार	प्रश्न संख्या	
		वस्तुगत	विषयगत
A	20	२० प्रश्न X १ अङ्क = २०	-
B	20	२० प्रश्न X १ अङ्क = २०	-
C	20	१० प्रश्न X १ अङ्क = १०	४ प्रश्न X ५ अङ्क = २०
D	40	-	२ प्रश्न X ५ अङ्क = १० ३ प्रश्न X १० अङ्क = ३०

पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान
सेवा आयोग

प्रशासन सेवा, समूह, सामान्य प्रशासन, ओ.पि.डि.उपसमूह प्रशासन अधिकृत तह ७ पदको खुला र आन्तरिक
प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र :- सेवा सम्बन्धी

खण्ड (A): 50 Marks

१. जनशक्ति व्यवस्थापनका प्रमुख पक्ष

- १.१ जनशक्ति व्यवस्थापन तथा योजना
- १.२ उत्प्रेरणा र समूह गतिशीलता
- १.३ कार्यक्षमता मूल्यांकन, वृत्ति विकास र पदोन्नति
- १.४ सुपरीवेक्षण
- १.५ प्रशिक्षण र क्षमता विकास
- १.६ सामाजिक सुरक्षा व्यवस्था
- १.७ व्यवसायिकता, नैतिकता आचरण र अनुशासन
- १.८ पुरस्कार र दण्ड सजाय सम्बन्धी व्यवस्था
- १.९ कर्मचारी सम्बन्ध
- १.१० नेपालका सार्वजनिक संस्थानहरूको स्थापनाको उद्देश्य, विद्यमान अवस्था, सम्भावना र चुनौतीहरू
- १.११ पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानको विद्यमान अवस्था, सम्भावना र चुनौतीहरू

२. प्रशासकीय व्यवस्थापनका विधि र तौरतरिका तथा नेपालमा तिनको प्रयोग

- २.१ व्यवस्थापन परीक्षण
- २.२ व्यवस्थापन सूचना प्रणाली
- २.३ सार्वजनिक सेवाको अवधारणा, कार्य, विशेषता र भूमिका
- २.४ सार्वजनिक सेवा वडापत्र
- २.५ सार्वजनिक सेवा प्रवाहको प्रभावकारिता
- २.६ सार्वजनिक सेवा प्रवाह गर्ने तरिका/माध्यमहरू
- २.७ सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सेवा प्रदायकको भूमिका र सेवाग्राहीको अधिकार तथा दायित्व
- २.८ प्रशासनमा संचार, संचारको महत्व, संचारका तरिकाहरू
- २.९ संचारका व्यवधानहरू र तिनलाई समाधान गर्ने उपायहरू
- २.१० कार्यालय व्यवस्थापन र कार्यविधि
- २.११ मस्यौदा लेखन सम्बन्धी सीप

३. अस्पताल व्यवस्थापन

- ३.१ अस्पतालको अवधारणा तथा नेपालमा यसको प्रकार
- ३.२ अस्पतालले दिने साधारण सेवाहरू
- ३.३ नेपाल सरकारको बर्तमान स्वास्थ्य अभिलेख प्रणाली तथा प्रतिवेदन
- ३.४ Health Management Information System (HIMS) को अर्थ तथा महत्व
- ३.५ उत्प्रेरणाको अर्थ, महत्व, विधि र सिद्धान्तहरू
- ३.६ नियन्त्रण र नियन्त्रणको प्रकृया तथा महत्व
- ३.७ जनसम्पर्क व्यवस्थापन
- ३.८ कार्यालय उपकरण, फर्निचर तथा फाराम, कार्य वातावरण
- ३.९ मेडिकल रेकर्डका कानुनी पक्षहरू
- ३.१० मेडिकल रेकर्डका प्रयोग तथा महत्वहरू
- ३.११ विरामीका जानकारीहरूको गोप्यता र सुरक्षा

पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान
सेवा आयोग

खण्ड (B): 50 Marks

४. आर्थिक प्रशासन र अनुसन्धान विधि

- ४.१ आर्थिक प्रशासनको अर्थ, क्षेत्र, प्रमुख कार्यहरु र महत्व
- ४.२ बजेटका सिद्धान्त, महत्व, नेपालको सरकारी बजेट प्रणालीको विकास, बजेट तर्जुमाको वर्तमान व्यवस्था, कार्यान्वयन, मूल्याङ्कन प्रक्रिया र बजेट चक्र
- ४.३ आर्थिक विकासमा सार्वजनिक, निजी र सहकारी क्षेत्रको भूमिका
- ४.४ लेखा र लेखाप्रणाली अवधारणा, आधारभूत तत्व र सिद्धान्तहरु
- ४.५ नेपालमा सार्वजनिक संस्थाको वित्तीय प्रणाली, अवस्था, समस्या र चुनौतीहरु
- ४.६ सार्वजनिक कोषको सदुपयोग, सदाचार र नैतिकता
- ४.७ तथ्यांक एवं सूचनाको परिचय, प्रकृति र स्रोतहरु एवं तथ्यांक तथा सूचना संकलनका विधि
- ४.८ तथ्यांक संकलन, तालिकीकरण, प्रशोधन, प्रस्तुतिकरण र विश्लेषण
- ४.९ Measures of Central Tendency, Measures of Dispersion & Correlation Analysis
- ४.१० सार्वजनिक प्रशासनमा तथ्यांक र सूचनाको महत्व र उपयोगिता
- ४.११ प्रस्ताव तथा प्रतिवेदन लेखन र प्रस्तुतिकरण
- ४.१२ कार्यालय व्यवस्थापन र कार्यविधि सम्बन्धी ज्ञान
- ४.१३ व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (MIS) को परिचय, आवश्यकता र महत्व

५. ऐन, नियम र नीतिहरु

- ५.१ पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान ऐन, २०६४
- ५.२ पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानको कर्मचारी सेवाका शर्त र सुविधा सम्बन्धी नियमावली, २०६७
- ५.३ पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान आर्थिक प्रशासन नियमावली, २०६७
- ५.४ पाटन अस्पताल संचालन विनियमावली, २०६७
- ५.५ नेपाल स्वास्थ्य सेवा ऐन, २०५३ र स्वास्थ्य सेवा नियमावली, २०५५
- ५.६ नेपाल मेडिकल काउन्सिल ऐन, २०२० र नियमावली
- ५.७ नेपाल नर्सिङ परिषद् ऐन, २०५२
- ५.८ नेपाल स्वास्थ्य व्यवसायी परिषद् ऐन, २०५३
- ५.९ चालु आवधिक योजनामा स्वास्थ्य नीति सम्बन्धी जानकारी
- ५.१० नेपाल सरकारको स्वास्थ्य योजना तथा रणनीति
- ५.११ पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानको सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी कार्यक्रमहरु

यस पत्र/विषयको पाठ्यक्रमबाट यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरु सोधिनेछ ।

खण्ड	अङ्कभार	विषयगत	
		लामो प्रश्न संख्या	समस्या समाधान
A	50	३ प्रश्न X १० अङ्क = ३०	१ प्रश्न X २० अङ्क = २०
B	50	३ प्रश्न X १० अङ्क = ३०	१ प्रश्न X २० अङ्क = २०
जम्मा		६ प्रश्न X १० अङ्क = ६०	१ प्रश्न X २० अङ्क = २०